

Školski odbor Srednje waldorfske škole u Zagrebu na temelju članka 28. stavaka 2., 3., 4. i 5. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/8, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12 – pročišćeni tekst, 94/13, 152/14 i 7/17) na sjednici održanoj 7. listopada 2024. godine donio je

ŠKOLSKI KURIKUL

ŠK. GOD. 2024./2025.

Zagreb, 07. listopada 2024.

Sadržaj:

I. Uvod.....	3
II. Strategija razvoja škole	4
2.1. Vizija i misija škole.....	4
III. Dodatna nastava	5
IV. Fakultativna nastava	5
V. Školski preventivni program.....	6
VI. Projekti, javna i kulturna djelatnost škole	6
6.1. Rad u drvu – stolarstvo	7
6.2. Obrada metala - iskucavanje bakra	8
6.3. Ručni rad - krojenje i šivanje.....	9
6.4. Modeliranje - rad s glinom.....	11
6.5. Pletenje pruća, košaraštvo.....	12
6.6. Predenje i tkanje	14
VII. TERENSKA NASTAVA.....	15
7.1. Posjet waldorfskoj školi u Nürtingenu, Rudolf Steiner schule	15
7.2. Putovima renesanse - Firenza.....	16
7.3. Poljoprivredni praktikum	18
7.4. Geodetski praktikum	20
VIII. Stručno usavršavanje nastavnika	21
IX. Promocija škole.....	22
X. Praćenje i vrednovanje ostvarivanja školskog kurikulumuma	22

I. Uvod

Školski kurikulum utvrđuje plan i program škole s izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima.

Kurikulum Srednje waldorfske škole u Zagrebu određuje nastavni plan i program izbornih predmeta, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti i ostale odgojno-obrazovne aktivnosti, programe i projekte prema smjernicama hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda.

Načela kojima smo se vodili u izradi kurikuluma naše alternativne gimnazije jesu: uključenost svih učenika u odgojno-obrazovni sustav, znanstvena utemeljenost, poštovanje ljudskih prava te prava djece, kompetentnost i profesionalna etika, demokratičnost, autonomija škole, pedagoški i školski pluralizam te europska dimenzija obrazovanja.

Našu školu u šk. g. 2024./2025. polazi 17 učenika u dva razredna odjeljenja. Ukupno radi 16 djelatnika, od čega: 13 nastavnika, 1 stručnih suradnika, 1 djelatnik administrativno-tehničkog osoblja i 1 zaposlenica pomoćnog osoblja.

Nastava je organizirana u jednoj smjeni. Početak nastave je u 8:15, nakon glavne nastave (dva školska sata) je veliki odmor od 25 minuta, a nakon 6. sata je stanka za ručak od 20 minuta.

Radni prostor nalazi se na adresi Siget 18c, 10020 Zagreb. Zakupljeni prostor škole adekvatan je za ostvarivanje odgojno-obrazovnih zadaća. Škola ispunjava kadrovske, materijalne i ostale uvjete za rad te se odobrava izvođenje nastave na gore navedenoj lokaciji. Radni prostor ima ukupno površinu od 213 m² u koju su smještene dvije učionice, učionica za euritmiju, čajna kuhinja, sanitarni čvor.

Učionice su opremljene nastavnim sredstvima i pomagalicama. Učionice veličinom i opremljenošću pružaju mogućnost suvremenog izvođenja nastavnog procesa. Potrebnu opremu, nastavna sredstva i pomagala osnivač osigurava kupnjom i najmom u skladu sa Zakonom.

II. Strategija razvoja škole

Strategija razvoja škole uključuje definiranje vizije škole, misije škole, vrijednosti koje Škola promiče i Razvojni plan škole. Viziju škole predstavljaju slika budućnosti koju nastojimo stvoriti i smjer u kojem želimo ići. Misiju škole predstavlja način na koji planiramo ostvariti viziju i definiranje planiranih koraka za postizanje budućnosti koju nastojimo stvoriti.

2.1. Vizija i misija škole

Vizija waldorfske škole:

Umjetnost obrazovanja

U waldorfskoj pedagogiji pod sloganom "Umjetnost obrazovanja" podrazumijeva se odgajati i obrazovati učenika kao slobodnog čovjeka cjelovitim pristupom. Obrazovni sadržaji tako nisu sami sebi cilj, nego se postavljaju u službu cjelovitog razvoja učenika te su usklađeni s uzrastom te individualnim potrebama svakog učenika. Cjeloviti pristup ostvaruje se stalnim razvojem triju segmenata koji komplementarno utječu na razvoj cjelovite individue: mišljenje, umjetnost i praktičan rad.

Misija waldorfske škole:

Omogućavati i poticati pravo svakog djeteta da u procesu odrastanja i školovanja razvija kreativnost i sve svoje potencijale te odrasta u slobodnog i odgovornog čovjeka sposobnog snaći se u svijetu globalizacije te da sam ili u zajednici s drugima mijenja i utječe na svoju okolinu

- stvarati uvijek iznova pristupačnu, otvorenu, motivirajuću i humanu školu sa stručnim kadrom koji radi na principima suvremenosti, demokratičnosti, humanosti i kreativnosti, a s ciljem njegovanja i razvijanja bogatstva sadržaja života škole pružajući kvalitetno obrazovanje i odgoj za život promičući sigurnost i nenasilje

- stalnim stručnim usavršavanjem motivirati i educirati učitelje za odgojno-obrazovni rad s učenicima te na taj način raditi na:

- a) razvoju svijesti o cjeloživotnom učenju, o pravima i odgovornostima te razvijati međusobno razumijevanje i uvažavanje
- b) podizanju kvalitete nastave uvođenjem suvremenih metoda, oblika i nastavnih sredstava, a s ciljem razvoja maksimalnih potencijala svake osobe.

Strategija razvoja škole tijesno je vezana i uz suradnju s drugim waldorfskim institucijama u Republici Hrvatskoj i svijetu.

Srednja waldorfska škola u Zagrebu jedna je od mnogobrojnih waldorfskih škola u svijetu koje rade prema međunarodno priznatom waldorfskom kurikulumu. Suradnja s relevantnim waldorfskim institucijama na nacionalnom i međunarodnom od vitalne su važnosti za Srednju waldorfsku školu u Zagrebu. Takva suradnja podupire kvalitetu obrazovnog kadra, pospješuje provedbu kurikula i kontrolu kvalitete prema europskim waldorfskim obrazovnim standardima. Institucije s kojima se planira suradnja u školskoj godini 2024./25. su sljedeće:

1. Bundes der Freien Waldorfschulen, Berlin - redoviti dolazak službenih mentora škole
2. Freie Hochschule Stuttgart - znanstveno sveučilište koje osiguravaju stjecanje kompetencija za poučavanje u svim waldorfskim školama u svijetu. U suradnji s docentima i mentorima s tog sveučilišta organizirat će se seminari za profesionalno

usavršavanje srednjoškolskih nastavnika kroz predavanja i metodičko-didaktičke vježbovnice.

3. Seminar fur Waldorf Padagogik in Hamburg – planiraju se postprojektne aktivnosti nakon završenog Erasmus+ projekta „Waldorf Mentorship Program“ tijekom kojih se planira stručno usavršavanje učitelja mentora
4. Rudolf Steiner Schule, Nürtingen - hospitiranje profesora na nastavi i mentorski rad
5. „Srednja waldorfska šola“ u Ljubljani – planiraju se hospitiranja profesora na nastavi u Ljubljani te tri zajednička projekta:
Poljoprivredni praktikum
Geodetski praktikum
Terenska nastava iz povijesti umjetnosti u Firenzu

III. Dodatna nastava

Nastava obrazovnih predmeta se u svakoj waldorfskoj školi realizira kroz epohe. Epohe su ciklusi od 3-4 tjedna unutar kojih se izmjenjuju predmeti. Cilj dodatne nastave u prirodoslovnim predmetima i u hrvatskom jeziku je osigurati maksimalne uvjete za realizaciju diferencirane nastave kako bi svaki učenik postigao maksimum u skladu sa svojim sposobnostima i sklonostima. Dubinskim proučavanjem određenog sadržaja kroz epohu i uvježbavanje kroz dodatne tjedne satove omogućuje se bolje usvajanje gradiva i stjecanje trajnog znanja, kao i bolja priprema za polaganje državne mature.

Za učenike koji imaju sklonosti i afiniteta za dodatnim znanjem i usvajanjem sadržaja iz prirodoslovnih predmeta predviđena je dodatna nastava fizike i kemije koja se odvija prema tjednom rasporedu po jedan školski sat.

Za uvježbavanje gradiva epohe matematike i za stjecanje što boljih matematičkih kompetencija epohe matematike popraćene su dodatnom nastavom matematike koja se odvija po tjednom rasporedu po dva školska sata.

Za uvježbavanje gradiva hrvatskoga jezika i za stjecanje što boljih jezičnih kompetencija epohe hrvatskoga jezika popraćene su dodatnom nastavom hrvatskoga jezika koja se odvija po tjednom rasporedu po dva školska sata.

IV. Fakultativna nastava

Glavna maksima waldorfske pedagogije je da nastava mora biti dizajnirana ne s ciljem da selektira, nego da diferencira. U skladu s tim i kako bismo odgovorili na interese učenika, škola nudi fakultativnu nastavu dodatnog stranog jezika - talijanski i francuski jezik i predmet Medijska kultura.

Medijska kultura realizira se u suradnji s redateljem i producentom Robertom Zuberom koji kao vanjski suradnik održava ovaj predmet jednom tjedno u suradnji s profesoricom hrvatskoga jezika.

Cilj ovog predmeta je potaknuti kod učenika korištenje digitalnih medija kao alat za konstruktivnu i smislenu komunikaciju, širenje horizonta i vještina korištenja raznih tehnologija te poduprijeti socijalno prihvatljivo ponašanje u medijima i javnom prostoru:

- a) kroz **novinarske aktivnosti** ojačati jezično-komunikacijske i digitalne kompetencije, pisanje scenarija za različite oblike multimedijских sadržaja. Vježbati pisanje izvještaja s kulturnih događaja, radionice kreativnog izražavanja i pisanja, oblikovanje intervjua, pisanje članaka, osvrti, kritičkih osvrti, putopisa
- b) kroz **redakcijsko – uredničke aktivnost** razviti metode raspravljačkih tehnike o zadanoj temi, kreirati kratke učeničke prezentacije radi uzajamnoga dijeljenja ideja putem videokonferencija (npr. StudentsMeet), vještina argumentiranje i predstavljanja prednosti vlastitih ideja
- c) razviti **digitalne kompetencije** kroz kreiranje i vođenja vlastite mrežne stranice, korištenje programa za planiranje i vođenje projekata, služenje različitim dostupnim bazama podataka, služenje naprednim postavkama za upravljanje i uređivanje digitalnih proizvoda za željene učinke, snimanje školskih predstava i sličica s nastave i objava istih na društvenim mrežama

V. Školski preventivni program

Waldorfskoj pedagogiji je, kao i njezinom kurikulumu, inherentno da kroz kompletnu osnovnoškolsku i srednjoškolsku vertikalnu proaktivno djeluje i potiče svojim aktivnostima i sadržajem na stjecanje temeljnih socijalnih kompetencija, kao i onih koji spadaju u domenu osobnog razvoja. Kako je osobni razvoj nerazdvojan od socijalnog okruženja, potrebno je da se obje domene istodobno i pravodobno razvijaju za što je u godišnjem kurikulumu predviđen prostor kroz mnoge sadržaje. Kroz obavezne praktikume svake godine; poljoprivredni i matematički, kroz terensku nastavu gdje se intenzivno vježba samostalnost, prilagodba na nove situacije i timski rad, kroz praktično - umjetničke predmete gdje se radi na zajedničkim projektima djeluje se vrlo pozitivno na stjecanje socijalnih vještina, osobni razvoj što dovodi do mentalno stabilnog i moralno orijentiranog pojedinca s vrlo izraženim osjećajem za društveno okruženje i interakciju. Samim time, waldorfska pedagogija ne samo da djeluje preventivno, već djeluje afirmativno od samih početaka školovanja i priprema učenika da pozitivno djeluje i odgovori na sve društvene izazove u vremenu u kojem učenik živi.

VI. Projekti, javna i kulturna djelatnost škole

Projektni sadržaji najvećim dijelom se realiziraju u vidu sudjelovanja u školskom zboru i/ili orkestru u satnici od 35 nastavnih sati u svakom polugodištu, a prema promjenjivom vremeniku

proba i izvedbi. Cilj ove nastave je intenzivirati korelativni karakter poučavanja u waldorfskim školama te umjetnički popratiti, nadograditi i produbiti obrazovne sadržaje. Na taj način obrazovni sadržaji ne ostaju isključivo dio neke nastavne jedinice već ih se smješta u širi kontekst umjetničkih i civilizacijskih dostignuća te trajnih ljudskih vrijednosti.

Učenci oba razreda srednje škole ove će godine sudjelovati u školskom orkestru te će izvedbu za javnost pokazati 16. travnja 2025. povodom Dana umjetnosti. Također sudjeluju u zajedničkim i pojedinačnim euritmijским izvedbama koje će kroz nastavnu godinu uvježbavati i za javnost pokazati 26. svibnja 2025. povodom Dana euritmije.

Rezultati projektne nastave bit će izloženi na raznim manifestacijama koje se održavaju tijekom školske godine 2024./25. i predviđene su u školskom kalendaru objavljenom na službenoj web stranici škole.

6.1. Rad u drvu – stolarstvo

Nastava u srednjoj školi nadovezuje se na osnovne vještine stečene u osnovnoj školi, ali sada od mladih ljudi zahtijeva veću preciznost i samostalno djelovanje. Dakle, radovi koje treba proizvesti na satovima obrta trebaju biti od značaja kako za razvoj mladih tako i za društvo. Steinerovi prijedlozi za nastavne sadržaje u srednjoj školi prilično su oskudni. Kroz godine se u waldorfskom školskom sustavu razvio vrlo raznolik spektar što je dijelom također posljedica različitih završnih ispita i srednjoškolskih kvalifikacija u različitim njemačkim savezним državama. Upravo u vremenima sve veće tehnikalizacije Steinerova napomena da se određene praktične aktivnosti i zadaci trebaju vježbati u dobi od petnaeste do osamnaeste godine, dobiva dodatni značaj.

Drvo svojom strukturom i karakteristikama nudi dobre mogućnosti usklađivanja radnih tehnika i stvaralačke volje. Izradom polica, kutija s poklopcima itd. uvježbavaju se radni postupci zasnovani na točnim mjerama te se dovode u smislene procese. Preciznost dimenzija i funkcionalnost služe kao objektivna povratna informacija. Svjesno ponavljanje radnih operacija i konačnost strojne obrade uvježbavaju volju i samoodgovornost.

Naziv aktivnosti	RAD U DRVU - STOLARSTVO
Nositelj aktivnosti	prof. Medarda Pack
Cilj aktivnosti	Kroz aktivnost izrade manjeg primjerka funkcionalnog namještaja učenik će razviti vještine i kompetencije: 1. primijeniti u praksi temeljne tehnike stolarskog zanata i pokazati ih u praksi

	<ol style="list-style-type: none"> 2. samostalno se služiti stolarskim alatom 3. prihvatiti izazov i uhvatiti se ukoštac s egzaktnim i preciznim radom i konsekventno ustrajati u radu do finalnog proizvoda 4. primijeniti teorijsko mišljenje u praksi 5. postaviti vlastiti proizvod u tržišni i socijalni kontekst 6. uvažavati tempo i sposobnosti rada drugih, uzajamna pomoć i kooperacija 7. istraživati ulogu i utjecaje tehnike na razvoj društva i kvalitetu života, na prirodni okoliš i na održivost materijalnih i energetske resursa 8. refleksija na vlastite sposobnosti i eventualna ograničenja 9. inventivnost u pronalaženju rješenja pri nailaženju na tehničke probleme i prepreke
Namjena (razred)	prvi razred, drugi razred
Način i vrijeme realizacije	projekt traje šest tjedana kroz mjesec rujan za prvi razred i u veljači za drugi razred u školskoj godini 2024./2025. prema tjednom rasporedu od dva blok sata tri puta tjedno
Vrednovanje	osvrt na radni proces i analiza kvalitete proizvedenih primjeraka nastavnice i učenika, opisno i brojčano vrednovanje

6.2. Obrada metala - iskucavanje bakra

Kroz obradu metala učenici uče o materijalu i njegovim osnovnim svojstvima kao što su snaga, otpornost i rastezljivost. Korištenjem alatima u radnom procesu se industrijski poluproizvod pretvaraju u korisnu temu. Uvod u predmet namijenjen je izradi konceptualnih prijedloga u radu. Nakon toga slijedi razmišljanje o mogućoj izradi i konkretnom radu. Svojstva bakra uče o jednostavnom dizajnu bakrenog spremnika na drvenom modelu, zatim nakon proizvodnje složenijih praktičnih proizvoda.

Naziv aktivnosti	OBRADA METALA - ISKUCAVANJE BAKRA
Nositelj aktivnosti	prof. Medarda Pačk

Cilj aktivnosti	<p>Kroz proces iskucavanja bakra i izrade funkcionalno-estetskog predmeta učenici će:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. svladati vještine pravilnog rukovanja materijalima (rezanje, brušenje, premazivanje, bušenje, piljenje, probijanje, grijanje) 2. svladati vještine rukovanja alatima (metalne škare, pile, motke, pištolje, čekiće, plamenike, interpunkcijska pomagala) 3. razvijati osjećaj za radnu dinamiku i ritam radnog procesa koji bi trebao zamijeniti sirovu snagu pri dizajniranju lijepog proizvoda 4. razvijati uravnotežen odnos funkcionalnosti i estetike proizvoda 5. naučiti osnove zaštite na radu 6. primijeniti teorijsko mišljenje u praksi 7. postaviti vlastiti proizvod u tržišni i socijalni kontekst 8. uvažavati tempo i sposobnosti rada drugih, uzajamna pomoć i kooperacija 9. istraživati ulogu i utjecaje tehnike na razvoj društva i kvalitetu života, na prirodni okoliš i na održivost materijalnih i energetske resursa 10. refleksija na vlastite sposobnosti i eventualna ograničenja
Namjena (razred)	drugi razred
Način i vrijeme realizacije	projekt traje šest tjedana kroz mjesec siječanj/veljača u školskoj godini 2024./2025. prema tjednom rasporedu od dva blok sata tri puta tjedno
Vrednovanje	osvrt na radni proces i analiza kvalitete proizvedenih primjeraka nastavnice i učenika, opisno i brojčano vrednovanje

6.3. Ručni rad - krojenje i šivanje

Za razvoj odnosa prema svijetu mladima stoje na raspolaganju dvije suprotne, ali ujedno i komplementarne snage: njihova moć prosuđivanja koja permanentno traži aktivnost, kao i njihova duboka čežnja za iskustvom svijeta (Fucke1998.: str. 12ff). Oba pola se pedagoški zahvaćaju te vježbaju i sofisticiraju kroz obrazovne aktivnosti tako da se u učenicima potiče samostalnost i samovodstvo u radnom ili umjetničkom procesu.

Nastava ručnog rada u srednjoj školi provodi se eksplicitno kao projektna nastava u kojoj se, uz pomoć stručnih profesora, uvode različite strukovne teme. Tako preciznost u planiranju i izvođenju, a time i prodiranje u svaki radni korak za učenike postaju samorazumljiv standard. Zanatske izvedbe vođene su racionalno i primjereno materijalu, sve pokrete rukama treba izvoditi smisleno i vješto ("inteligentno"). Ovaj zahtjev ne mora provjeravati učitelj, već provjera može proizaći iz samog uratka. Nužnost autokorekcije pojavljuje se kao objektivna.

Ručni rad, s jedne strane, nudi aktivnosti koje iziskuju veliko pretplaniranje - dijelova radnog procesa, vremena koje je potrebno isplanirati, s nadovezujućom praktičnom aktivnošću, kao npr. kod krojenja i tkanja), kao i druge u čijim aktivnostima se više vježbaju praktične sposobnosti, npr. pletenje košara i pređenje. Za sav rad, međutim, vrijedi to da se volja mora potpuno usmjeriti na zadatak (Fucke 1998.: str. 50, str. 75f).

Kako bi se nadišlo čisto tehničko izvođenje i puki utilitarizam, svi uratci zadržavaju umjetničko - zanatski karakter. Osim ručne spretnosti kroz zadatke oblikovanja, mogu se postaviti dodatni zahtjevi za unutarnju pokretljivost učenika. (Martin 1991.: str. 322): individualno oblikovanje treba, stoga, biti istovremeno funkcionalno i estetski privlačno. Pored prenošenja teorijskih i praktičnih znanja i sposobnosti mogu se, ovisno o sadržaju ručnog rada, dati prvi uvidi u odnose proizvodnje i gospodarstva, kao i u globalne životne suodnose i pitanja ekologije. Ovdje se nudi mogućnost interdisciplinarnе suradnje s drugim predmetima.

Naziv aktivnosti	RUČNI RAD- KROJENJE I ŠIVANJE
Nositelj aktivnosti	prof. Medarda Pack
Cilj aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. osvijestiti proporcije vlastitog tijela 2. samostalno konstruirati kroj 3. znati odabrati adekvatan materijal 4. razvijati osjećaje za estetiku i dizajn 5. upoznati se s povijesnim kontekstom promjene dizajna, trendova i mode 6. samostalno se služiti alatom /šivaćim strojem 7. organizirati radno mjesto 8. organizirati vrijeme rada uz poštivanje rokova 9. postaviti vlastiti proizvod u tržišni i socijalni kontekst 10. uvažavati tempo i sposobnosti rada drugih, uzajamna pomoć i kooperacija 11. istraživati ulogu i utjecaje tehnike na razvoj društva i kvalitetu života, na prirodni okoliš i na održivost materijalnih i energetskih resursa 12. refleksija na vlastite sposobnosti i eventualna ograničenja
Namjena (razred)	prvi razred

Način i vrijeme realizacije	projekt traje šest tjedana kroz mjesec prosinac u školskoj godini 2024./2025. prema tjednom rasporedu od dva blok sata tri puta tjedno
Vrednovanje	osvrst na radni proces i analiza kvalitete proizvedenih primjeraka nastavnice i učenika, opisno i brojučano vrednovanje

6.4. Modeliranje - rad s glinom

Lončarstvo je jedna od prvih aktivnosti i zanata u povijesti čovječanstva. Proizvodnja i dekoracija glinenih posuda izravno je povezana s razvojem civilizacija na svim kontinentima. Nazivi pojedinih dijelova posuda, kao što su stopalo, tijelo ili vrat, izravno su povezani s ljudskom anatomijom. U nastavi kiparstva u srednjoj školi radi se o daljnjem razvijanju manualne spretnosti u obradi različitih materijala. Uz to se moraju izgraditi vještine rada rukama. Prije svega je pak važno uroniti u umjetničku aktivnost koja je „bez svrhe“. Učenicima se treba ponuditi polje na kojem će postupno spoznati kako vlastitu zakonitost umjetničkih sredstava, tako i slobodnu volju izražavanja. Nastava kiparstva postiže efekt razotkrivajućeg i diferencirajućeg djelovanja na emocionalni život adolescenata. Uz to potiče radost stvaranja i oblikovanja.

Učenici uče o glini koja se nakon projektiranja i sušenja, kao prvobitno mekani materijal za gnječenje, pretvara u tvrdoću i tijekom pečenja, pod utjecajem kemijskih procesa, pretvara u vodonepropusni materijal - keramiku. Oni također upoznaju geografska područja Hrvatske na kojima se razvila keramika i njihove posebnosti. Posebno, oni uče o različitim tradicionalnim metodama oblikovanja gline. Budući da je svrha odredila izgled prvotnih posuda, učenici su također naučili o korisnom značenju pojedinačnih obrazaca koji su se održali do danas.

Praktični rad oblikovanja nudi učenicima izazov držanja glinene posude u uspravnom položaju tako da se ne sruši. U svemu tome, također obraćaju pozornost na estetiku i uče različite postupke ukrašavanja. Nakon sušenja, pečenja, ostakljenja i ponovnog sagorijevanja otkrivaju da proizvod postaje krajnje koristan.

Lončarstvo, kao arhetipska vještina koja ne iziskuje dodatan alat, nadograđuje se sa zahtjevnijim šivanjem. Nastava nudi pogled u svojstva i izbor materijala i tehnike potrebne za njihovu obradu. Učenici osvještavaju razvoj pojedinačnih djelatnosti povezanih sa strojnom obradom, produkcijom, trgovinom i ekonomijom. Učenje kroz praktičnu djelatnost je moralan proces koji se temelji na objektivnoj volji učenika koji želi napraviti posudu – rad koji će najbolje služiti svojoj svrsi.

Naziv aktivnosti	RAD U GLINI - MODELIRANJE
Nositelj aktivnosti	prof. Medarda Pack, prof. Darko Bubanko

Cilj aktivnosti	<p>Učenici će određenim zadatkom oblikovanja u glini osvijestiti i razviti sljedeće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznavanje plastičnih kvaliteta - svjesno promatranje „plastične kože“ - sigurno vođenje površina - doživljaj oblika iznutra i izvana kao novo iskustveno područje mladih, odnosno sposobnost razlikovanja organskog od anorganskog oblikovanja - modeliranje osnovnih plastičnih elemenata s glinom u reljefu od reljefa do prostorne površine- od prostorne površine do pune trodimenzionalnosti - postaviti stvaralačke procese kao socijalnu vježbu - intenzivno se baviti problemom umjetničke forme i prenijeti tu vještinu na društvene probleme - odnositi se prema umjetničkim sredstvima kao neposrednom izričaju duševno-duhovne dramatike čovjeka i društva - sposobnost svjesnog reflektiranja i analiziranja vizualno-slikovnog kao izraz osobnog i društvenog stanja
Namjena (razred)	prvi razred
Način i vrijeme realizacije	projekt traje šest tjedana kroz mjesec prosinac u školskoj godini 2024./2025. prema tjednom rasporedu od dva blok sata tri puta tjedno
Vrednovanje	osvrt na radni proces i analiza kvalitete proizvedenih primjeraka nastavnice i učenika, opisno i brojčano vrednovanje

6.5. Pletenje pruća, košaraštvo

Naziv aktivnosti	PLETENJE PRUĆA, KOŠARAŠTVO
Nositelj aktivnosti	uč. Tihana Islamović
Cilj aktivnosti	<p>Kod pletenja košara može se na primjerima iskusiti kako se glomazni materijal može dovesti u dobro osmišljen oblik. Iznad svega, red i struktura pletenja, koje je u početku teško prozreti, ispostavlja se kao poseban zadatak. Prostorna forma može ispasti lijepa, čvrsta i izdržljiva samo ako se fizička snaga u ispravnom ritmu pletenja smisljeno i s konstantnom pozornošću usmjeri na proces formiranja. K tome, učenik za vrijeme pletenja predodžbu oblika koji će nastati mora zadržati stalno prisutnom. Ciljevi su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - svladavanje osnova pletenja: vrste dna, ograde, petlje, kutni prijelazi i druge (npr. japanske) tehnike, završavanje rubova - slobodna izrada košare - određivanje potreba za materijalom na temelju skica - sigurno vođenje vlastitog rada - doživljaj oblika iznutra i izvana kao novo iskustveno područje mladih, odnosno sposobnost razlikovanja organskog od anorganskog oblikovanja - usmjeravanje rada od reljefa do prostorne površine - od prostorne površine do pune trodimenzionalnosti - postaviti stvaralačke procese kao socijalnu vježbu - odnositi se prema umjetničkim sredstvima kao neposrednom izričaju duševno-duhovne interakcije čovjeka i društva - sposobnost svjesnog reflektiranja i analiziranja vizualno-slikovnog kao izraz osobnog i društvenog stanja
Namjena (razred)	prvi razred

Način i vrijeme realizacije	projekt traje šest tjedana kroz mjesec veljaču u školskoj godini 2024./2025. prema tjednom rasporedu od dva blok sata tri puta tjedno
Vrednovanje	osvrt na radni proces i analiza kvalitete proizvedenih primjeraka nastavnice i učenika, opisno i brojčano vrednovanje

6.6. Predenje i tkanje

Naziv aktivnosti	PREDENJE I TKANJE
Nositelj aktivnosti	uč. Tihana Islamović
Cilj aktivnosti	<p>Kod predenja i tkanja moraju se razumjeti mehanički principi te ih postaviti u aktivnosti, odnosno prenijeti u tehnički proces i tamo realizirati. Predenje i tkanje predstavljaju polarne radne tehnike: dok se kod predenja čovjek mora prezentno povezati s momentom protoka vlakana sve do u fizički tijek pokreta, kod tkanja je nužno jedno potpuno drugačije držanje: rad se može izvesti samo uz prethodno planiranje, pripremu i poznavanje tehnike stroja. Kod potpunog vremenskog razdvajanja oblikovanja i radnog procesa strojem je moguće upravljati putem prethodnih informacija. Paralele u radnim procesima na tkalačkom stanu i računalu stoga mogu dovesti do uvoda u računalnu tehnologiju. Cilj je usvojiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povijesni razvoj i tehnički pregled - predenje na ručnom vretenu i kolovratu - uočiti utjecaj tehnika predenja kroz pripremu različitih vlakana, teorija o materijalima - teorije o različitim materijalima - proces pripremni radovi za vlastiti komad tkanja: nacrt, izračun osnove, količina potrebne pređe, uvođenje niti, podizanje

Namjena (razred)	DRUGI RAZRED
Način i vrijeme realizacije	projekt traje šest tjedana kroz mjesec travanj/svibanj u školskoj godini 2024./2025. prema tjednom rasporedu od dva blok sata tri puta tjedno
Vrednovanje	osvrt na radni proces i analiza kvalitete proizvedenih primjeraka nastavnice i učenika, opisno i brojčano vrednovanje

VII. Terenska nastava

Projektno - terenska nastava integrira ishode i sadržaje više predmeta i međupredmetnih tema a ostvaruje se tijekom 40-satnog radnog tjedna kroz praktikume na različitim lokacijama. Za I. razred predviđeni su poljoprivredni praktikum , za II. razred šumarski i geodetski praktikum. Istraživačko učenje kroz školske praktikume proširuje područje učenja izvan okvira i konteksta školske zajednice na područje realnog života. ovaj pristup potiče sudjelovanje i interes te izaziva učenike da nastavne sadržaje povežu sa svijetom. Projektno - terenska nastava potiče učenike da propituju, istražuju i formiraju nove ideje. Takav vid nastave dodatno je unaprijeđen socijalnom interakcijom u istraživačkoj zajednici u kojoj učenici mogu učiti jedni od drugih.

7.1. Posjet waldorfskoj školi u Nürtingenu, Rudolf Steiner schule

Naziv aktivnosti	“Epoha u inozemstvu”
Nositelj aktivnosti	prof. Katja Barišić Poljak, prof. Ana Botički Ćurlin
Cilj aktivnosti	<p>Terenska nastava zamišljena je kao sedmodnevni boravak učenika naše škole na dijelu epohe (po dogovoru s odabranom školom) gdje bi na njemačkom jeziku pratili nastavu, a nakon nastave odlazili u razgledavanje i posjet kulturno - povijesnih znamenitosti Njemačke. Učenici će unaprijed dobiti povijesno - kulturnu tematiku koju svaki ponaosob mora pripremiti prije putovanja te je tijekom putovanja samostalno prezentirati na samom licu mjesta. Učenici će kroz spomenute aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jačati jezično-komunikacijske vještine na njemačkom jeziku - stjecati samopouzdanje i samostalnost govora na njemačkom jeziku u konkretnim situacijama - usvajati sadržaje epohe na stranom jeziku

	<ul style="list-style-type: none"> - produbljavati povijesne teme, kulturno-političke datosti i poveznice istih sa suvremenim svijetom - jačati međukulturalnu suradnju - usvajati kozmopolitske kulturne vrijednosti - produbljavati teme iz povijesti umjetnosti, umjetničkih stilova - razvijati kreativnost kroz stvaralačko-umjetničke zadatke
Namjena (razred)	prvi razred i drugi razred
Način i vrijeme realizacije	LISTOPAD, 2024., putovanje organiziranim prijevozom
Vrednovanje	<p>opisno i brojčano vrednovanje pripremljenih prezentacija uoči putovanja, osvrt na samu izvedbu izlaganja te uloženi trud učenika u samostalnoj zadatke</p> <p>opisno i brojčano vrednovanje napretka u jezično-komunikacijskim vještinama te osvrt na uloženi trud i sudjelovanje svakog pojedinog učenika</p>

7.2. Putovima renesanse - Firenza

Naziv aktivnosti	Putovima renesanse, svibanj 2025.
Nositelj aktivnosti	Srednja waldorfska škola u Zagrebu (prof. Ana Botički Ćurlin) i Srednja waldorfska škola Ljubljana
Cilj aktivnosti	<p>Nastava povijesti umjetnosti, koja se u srednjoj školi pojavljuje kao novi nastavni predmet, ima centralno značenje za 1. razred srednje škole. Ona treba stvoriti protutežu prirodnoznanstvenim predmetima s njihovim strogim zakonitostima i upoznati mlade ljude sa svijetom slobode koji omogućuje kreativan proces kroz stvaranje ljudskom rukom. Susret s majstorskim djelima kiparstva i slikarstva treba u njima probuditi radost u umjetnosti i dopustiti im da je iskuse: u umjetnosti čovjek ulazi u prostor u kojem može doživjeti slobodu.</p> <p>Nastava umjetnosti, koja se u srednjoj školi pojavljuje kao novi nastavni predmet, ima centralno značenje za 1. razred srednje škole. Ona treba stvoriti protutežu prirodnoznanstvenim predmetima s njihovim strogim zakonitostima i upoznati mlade ljude sa svijetom</p>

slobode koji omogućuje kreativan proces kroz stvaranje ljudskom rukom. Susret s majstorskim djelima kiparstva i slikarstva treba u njima probuditi radost u umjetnosti i dopustiti im da je iskuse: u umjetnosti čovjek ulazi u prostor u kojem može doživjeti slobodu. Renesansa obilježava korak u svijesti čovječanstva: čovjek postaje svjestan svog individualnog položaja i trodimenzionalnosti prostora (Michelangelov David, centralna perspektiva). Učenici će unaprijed dobiti povijesno - kulturnu tematiku koju svaki ponaosob mora pripremiti prije putovanja te je tijekom putovanja samostalno prezentirati na licu mjesta. Cilj je kroz spomenute aktivnosti stjecanje sljedećih znanja i kompetencija kod učenika:

- učenik opisuje glavne umjetničke karakteristike pojedinih povijesnih epoha
- imenuje i pokazuje iste na konkretnim umjetničkim djelima
- prepoznaje i povezuje glavna umjetnička djela koja obilježavaju renesansnu kulturnu epohu
- opisuje i primjenjuje karakteristična obilježja plasticiranja, reljefa, mozaika, fresaka i slikarstva
- opisuje razlike kiparskih tipova s obzirom na podrijetlo (antički /renesansni)
- prepoznaje i opisuje zakonitosti arhitektonskih formi renesanse
- objašnjava kontekst i karakteristike pojave umjetnosti renesanse
- prepoznaje i pokazuje na primjerima razlike i prijelaz iz srednjovjekovne u renesansnu umjetnost
- objašnjava i na primjeru pokazuje povezanost relacija Umjetnost - Vrijeme - Djelo (Leonardo da Vinci, Michelangelo itd.)
- učenik uspoređuje i analizira umjetnička djela, interpretira, istražuje o istima, oblikuje prezentaciju i usmeno izlaže
- učenik može samostalno obuhvatiti ono što je društveno - civilizacijska vrijednost koja se reflektira umjetničkom stvaralaštvu određene povijesno - umjetničke epohe, u ovom slučaju renesanse - prepoznati umjetnost kao univerzalan jezik čovječanstva koji njeguje, nadograđuje, razvija i prenosi temeljne ljudske kategorije i vrijednosti

	- osvijestiti karakteristike vlastitog umjetničkog izričaja
Namjena (razred)	prvi razred
Način i vrijeme realizacije	svibanj 2025., organiziran prijevoz, petodnevni boravak u Italiji, Firenza
Vrednovanje	<p>opisno i broičano vrednovanje pripremljenih prezentacija uoči putovanja, osvrt na samu izvedbu izlaganja te uloženi trud učenika u samostalne zadatke</p> <p>opisno i broičano vrednovanje samostalnog izlaganja na lokalitetima i na kulturno-povijesnim lokacijama</p> <p>osvrt na uloženi trud i interes svakog pojedinog učenika</p>

7.3. Poljoprivredni praktikum

Vrtlarstvo je jedan od onih predmeta koji se koji se od samog početka waldorfske pedagogije mogu smatrati okosnicom za odgojno obrazovni rad s djecom i mladima.

Najvažnija osnovna ideja ovog predmeta je kroz pretežno praktičnu aktivnost u vrtu navesti mlade ljude na unutarnje razumijevanje odnosa procesa i cikličnog principa u prirodi. U višegodišnjem radu u školskom vrtu i promatranju prirodnih procesa u mladima se treba razviti riznica iskustava i naslućivanje velikog kulturnog zadatka čovječanstva. Ovdje se radi o brizi o tlu, proizvodnji hrane, odgovornosti prema zemlji i svijesti o važnosti zdrave prehrane za ljudsko zdravlje. Sve ove teme mogu se reflektirati u promatračkim dijelovima nastave. Na taj način upravo ova nastava može doprinijeti zdravom razvoju objektivnog, činjeničnog prosuđivanja, što je temeljna kognitivna vještina koju učenici prvog razreda srednje škole moraju razviti.

S jedne strane, učenici bi trebali steći empatičnost i emocionalnu sigurnost za ispravno ophođenje sa zemljom, s biljkama i životinjama. S druge strane, trebali bi učiti izoštravati pogled za stvari koje se iz njihove unutarnje potrebe moraju učiniti u vrtu. Dakle, radi se i o školovanju osjetila i direktnom poticanju volje. Naravno da je nužno i povezivanje s ostalim nastavnim temama i područjima kao što su biologija, kemija, povijest, društvene znanosti itd.

Posebno u vrtlarstvu valja istaknuti da su preduvjeti i mogućnosti pojedinih škola u pogledu terena, učionica i objekata vrlo različiti te da obrazovni opseg uvelike ovisi o vanjskim uvjetima.

Najčešća je praksa da se održi dulja epoha vrtlarstva s projektima iz područja hortikulture i poljoprivrede: izgradnja staza, izgradnja stepenica, izgradnja zidova, izgradnja ograda, trajna sadnja (cvijeće, grmlje, trajnice), briga za grmove bobica i za voćke, eventualno rezidba voćaka, rada na farmi i upoznavanje funkcioniranja kružnog gospodarstva.

Sve navedeno ne može se ostvariti bez paralelnog razvijanja socijalnih vještina, vještina timskog rada te prilagođavanje vlastite dinamike i osobnog uspjeha uspjehu zajednice i/ili grupe. Neposredni socijalni kontakt i vještine najbolje se uče i razvijaju na samom terenu i kroz proces rada na zemlji kada pojedinac mora djelovati u timu i kada se praktične vještine pojedinca ogledavaju u samom uspjehu cjelokupne razredne zajednice ili grupe. Takav pristup doprinosi većem razvoju tolerancije, međusobnog uvažavanja različitih sposobnosti i nadarenosti, ali i većoj sposobnosti autoregulacije i pretpostavljanje vlastitih potreba potrebi zajednice. Praktikum će se odvijati pod mentorstvom učiteljice vrtlarstva Amalke Vukelić, diplomirane inženjerke agronomije, ovlaštene savjetnice u poljoprivredi te mentora i savjetnika Demeter programa proizvodnje.

Naziv aktivnosti	“Biodinamika za budućnost”
Nositelj aktivnosti	prof. Amalka Vukelić i prof. Ana Botički Ćurlin, Srednja waldorfska škola u Zagrebu, Srednja waldorfska škola u Ljubljani
Cilj aktivnosti	<p>Kroz aktivnosti na vrtu i boravkom na biodinamičkoj farmi učenici će stjecati praktične kompetencije, znanja o tome kako proizvesti zdravu hranu, kako zaštititi biljke prirodnim pripravcima. Osvijestit će važnost održivog razvoja za zdravu i uravnoteženu međuovisnost biljaka, životinje i čovjeka. Steći će temeljna vrtlarska znanja poput:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje voćnjaka – sjetva zelene gnojidbe, iskop rupa za voćke - Priprema kompostišta - Slaganje kompostne hrpe - Sadjnja biljaka - Orezivanje biljaka i skladištenje materijala, uređenje okoliš - Priprema gredica, uzdignute i razina tla - Sjetva biljaka za presadnju - Priprema za sjetvu/sadnju, sjetva-sadjnja ranih kultura - Pasta za stabla, uređenje voćaka

	<ul style="list-style-type: none"> - Sjetva/sadnja, uređenje okoliša - Presadnja uzgojenih presadnica - Održavanje vrta - Berba i priprema i prerada uroda, održavanje vrta <p>Na temelju stečenih osnovnih vrtlarskih tehnika i poljoprivredne prakse razvijat će dalje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interes učenika za prirodu i prirodne pojave <ul style="list-style-type: none"> - - poticanje učenikovog cjelokupnog razvoja uz primjenjivanje metoda učenja o poljoprivrednom gospodarenju - - poticati učenikovu aktivnost i interes za kontinuiranim radom te praćenjem bioloških procesa - - senzibilizirati učenike za rad u grupama - - potaknuti učenike na proaktivno ponašanje po pitanju očuvanja prirodnih resursa i proizvodnje hrane
Namjena (razred)	prvi razred
Način i vrijeme realizacije	desetodnevni boravak na biodinamičkoj farmi "Trebuša" u Sloveniji i na biodinamičkoj farmi OPG Vukelić u Biškupecu Lužanskom
Vrednovanje	opisno i brojčano vrednovanje osnovnog vrtlarskog znanja, tehnika i vještina vrtlarenja, uloženi trud i interes učenika

7.4. Geodetski praktikum

Učenici drugog razreda za praktikum imaju zemljomjerstvo. Učenici primjenjuju matematičko znanje na konkretnim, životno važnim poljima te u korelaciji s drugim predmetima stječu uvid o osnovnoj materiji i problematici kojom se bavi tržište zemljišta te pravnim odnosima koji ga uređuju.

Naziv aktivnosti	GEODETSKI PRAKTIKUM
Nositelj aktivnosti	prof. Zrinka Širinić, prof. Ana Botički Ćurlin u suradnji s Waldorfskom školom u Ljubljani

Cilj aktivnosti	<p>Terenska nastava zamišljena je kao desetodnevni boravak učenika naše škole s drugim razredom srednje škole iz Ljubljane.</p> <p>Praktikum terenskog mjerenja za cilj ima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznavanje uobičajenih geodetskih uređaja (posebno teodolita, nivelira i kutne prizme) - postupak mjerenja kuta, visine i duljine, prema potrebi tahimetrija - primjena procjene pogrešaka, određivanja srednje vrijednosti i interpolacije - primjena trigonometrijskog računa na području mjerenja zemljišta, osobito kod triangulacije, izrada što je moguće preciznije karte - samostalnost u izvršavanju svakodnevnih zadataka u kampu - razvoj kompetencije rada u timu - sposobnost prilagodbe na nove životne okolnosti
Namjena (razred)	drugi razred
Način i vrijeme realizacije	10.6 - 20.6.2025., putovanje organiziranim prijevozom
Vrednovanje	<p>Opisno i brojčano vrednovanje pripremljenih prezentacija uoči putovanja, osvrt na samu izvedbu izlaganja te uloženi trud učenika u samostalne zadatke</p> <p>opisno i brojčano vrednovanje napretka u matematičkim vještinama te osvrt na uloženi trud i sudjelovanje svakog pojedinog učenika</p>

VIII. Stručno usavršavanje nastavnika

Svake godine izrađuje se raspored stručnog usavršavanja profesorskog kadra te se stručno usavršavanje odvija u Republici Hrvatskoj i/ili u inozemstvu. U suradnji s Institutom za waldorfsku pedagogiju, na kojem su neki od naših profesora i predavači, jednom mjesečno organiziraju se stručna predavanja, a sa institucijama iz inozemstva organiziraju se razni seminari i hospitanje na nastavi kroz nastavnu godinu.

Naziv usavršavanja	TERMIN	KONAČNI DATUM PRIJAVE	MJESTO ODRŽAVANJA	POLAZNICI
--------------------	--------	-----------------------	-------------------	-----------

English Week	3.-8.11.2024.	1.8.2024.	Odenthal- Altenberg, Njemačka	prof. engleskog jezika
Tečaj tkanja	Jesen 2024., 48 sati		Zagreb -POU, Zagreb	uč. ručnog rada
Pripremni seminar za 3. razred waldorfske srednje škole	12.-17.4. 2025.	1. 3. 2025.	Kassel, Njemačka	prof. hrvatskoga, matematike, fizike, informatike, povijesti, geografije, etike, umjetničko-praktičnih predmeta
hospitiranje na nastavi i mentorski rad	30.6. - 5.7. 2025.	1.4.2025.	Nurtingen, Rudolf Steiner Schule	prof. fizike, matematike, geografije, povijesti, etike, umjetničko-praktičnih predmeta

IX. Promocija škole

- a) Mrežna stranica škole
- b) 6.ožujka 2025. - Dan waldorfske pedagogije
- c) 15. ožujka 2025. - Dan otvorenih vrata
- d) 16. travnja 2025 - Dan umjetnosti
- e) 26. svibnja 2025. - Dan euritnije
- f) svibanj, 2025. - "Dojdi osmaš, Zagreb te zove"
- g) Instagram I FB stranica škole

X. Praćenje i vrednovanje ostvarivanja školskog kurikula

Na redovitim konferencijama Učiteljskog vijeća svakog četvrtka se analizira i vrednuje proces ostvarivanja pojedinih segmenata kurikula kroz nastavnu godinu. Dodatnu evaluaciju daju i službeni mentori škole iz krovne institucije Bundes der Freien Waldorfschulen sa sjedištem u Berlinu koji dvaput godišnje posjećuju školu, hospitiraju na nastavi i provode intenzivan mentorski rad.

Klasa: 007-04/24-02/01

Ur. Broj: 251-806-08-24-02

Školski kurikulum za šk. god. 2024./2025. godinu objavljen je na oglasnoj ploči 08.10.2024.

Ravnateljica

Aleksandra Belković

A. Belković

Predsjednica školskog odbora

Dunja Sabljak

D. Sabljak